

REMISSYTTRANDE

Jo2010/3670

Regler om användning av främmande trädslag

Skogsindustrierna har lämnats tillfälle att ge synpunkter på rubricerade förslag.

Allmänna synpunkter

Skogsindustrierna anser att en ökad virkesproduktion och ett ökat användande av förnyelsebara råvaror är nödvändigt i framtiden. Skogsindustrierna ser därför positivt på att det ges ökade möjligheter att använda främmande trädslag i svenskt skogsbruk.

Användning av främmande trädslag är viktigt för att kunna öka virkesproduktionen och minska riskerna i samband med troliga framtida klimatförändringar. Svensk skogsnäring baseras på ett fåtal trädslag och detta innebär risker i ett framtida sannolikt varmare och torrare klimat.

Den svenska satsningen på contortatall visar att det finns möjligheter att både öka virkesproduktionen och minska skaderisken på skogen genom att använda främmande trädslag. För södra Sverige har bland annat hybridlärk, sitkagran och hybridasp en betydande potential. Vi bedömer att användandet av främmande trädslag kan var ett medel för att bromsa klimatförändringar och att bättre kunna möta klimatförändringar. Dessutom kan riskerna spridas samtidigt som råvaruförsörjningen för svensk industri och energiproduktion ökar.

Odling av främmande trädslag, främst contortatall, är dessutom företagsekonomiskt lönsamt och sannolikt också samhällsekonomiskt lönsamt varför ökad odling är motiverat av detta skäl.

Vi har under dryga 50 år sett en snabbt ökande global omfattning av högproduktiva skogskulturer i tempererade och tropiska områden av, för dessa områden, främmande trädslag (exv. ett flertal eukalyptus-, tall- och akaciaarter). Dessa områden binder stora mängder kol, kommer att stå för en stor del av världens virkesförsörjning och kommer samtidigt att minska trycket på att avverka kvarvarande naturskogar.

I boreala och semiboreala områden har skogsbruket inte genomgått samma utveckling utan här föryngras nästan enbart med inhemska trädslag. Det stora undantaget är contortatall i Sverige där skogsbruket, med övervägande lyckat resultat, föryngrat ca 600 000 hektar.

Sammanfattning

Skogsindustrierna anser att Skogsstyrelsens förslag om regler för användning av främmande trädslag innebär betydande förbättringar jämfört med dagens regelverk. Förenklade regler är dessutom i linje med regeringens mål om att minska företagens administrativa kostnader.

Skogsindustriernas viktigaste invändningar mot förslagen är att:

- Vi anser att det är fel införa ett generellt förbud mot att använda främmande trädslag närmare nationalparker och naturreservat än 1 km, samt att införa restriktioner för främmande trädslag nära biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Ska restriktioner införas måste konsekvenserna av dessa först utredas vidare. Dessutom måste skogsägaren ersättas för det intrång som eventuella begränsningar innebär.
- den totala arealbegränsningen, 15 000 ha/år, innebär en onödig begränsning och därpå följande byråkrati.

Skogsindustrierna stöder Skogsstyrelsens bedömning att contortatall inte är en invasiv art. Dock måste frågan om invasiva arter klarläggas då Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket gör olika bedömningar.

Ytterligare synpunkter finns som kommentarer nedan.

Kommentarer till enskilda förslag

- Skogsindustrierna ser med tillfredsställelse att formuleringen ”endast i undantagsfall får utländska trädslag användas som skogsodlingsmaterial” i skogsvårdsförordningen föreslås tas bort. Propositionen 2007/08:108 anger att ”utländska trädslag bör användas med försiktighet och i begränsad omfattning” vilket är en bättre formulering av synen på främmande trädslag.
- Skogsindustrierna ser inga problem med att en lista med inhemska trädslag tas in i Skogsstyrelsens föreskrifter, ej heller att övriga trädslag definieras som främmande. Det finns en uppenbar logik i detta.
- Skogsindustrierna delar uppfattningen att trädslagshybrider med ett inhemskt trädslag korsat med ett utländskt trädslag bör definieras som främmande trädslag (t.ex. hybridasp). Skogsindustrierna stöder Skogsstyrelsens bedömning att sibirisk lärk ska definieras som inhemskt medan hybridasp definieras som främmande trädslag.

- Skogsindustrierna ser inga problem med anmälningsplikt vid användning av främmande trädslag bara rutinerna för detta är enkla.
- Skogsindustrierna **stöder inte** förslaget att införa ett generellt förbud mot att använda främmande trädslag närmare nationalparker och naturreservat än 1 km. Det är principiellt fel att generalisera då olika arter har olika spridningsförmåga. Reservaten kan dessutom ha olika skyddsbehov, bland annat beroende på klimatläge. Förbud mot främmande trädslag i nära anslutning till skyddade områden bör enbart finnas där det är behov för detta. Vi stöder därför att frågan utreds vidare Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket.
- Skogsindustrierna **stöder inte** förslaget om att införa restriktioner för främmande trädslag nära biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Förslaget innebär onödig byråkratisering och restriktioner. Vi anser att nuvarande regler kring naturhänsyn är tillräckliga för att ge dessa områden ett tillfredställande skydd.
- Skogsindustrierna är positiva till den ersättningsbestämmelse som föreslås då man inför förbud för användande av främmande trädslag av naturvårds- och kulturmiljövårdsskäl. Bestämmelsen bör även gälla inom de områden som föreslås med skyddsavstånd till naturreservat och nationalparker. Det finns en uppenbar risk att orättvisor uppstår vid bildandet av skyddade områden inte minst i områden där familjeskogsbruket dominerar. En markägare kan upplåta mark och få ersättning för avsättning, medan många grannar kan få bära bördan av att inte få odla främmande trädslag. Skogsindustrierna stöder därför Skogsstyrelsens förslag att myndigheten får i uppdrag att göra en utredning om hur ett ersättningssystem kan utformas.
- Skogsindustrierna delar uppfattningen att contortatallen bör tillåtas i en större del av landet d.v.s. att sydgränsen tas bort och att samma regler gäller för contortatall som för andra främmande trädslag. Vi ser i enlighet med Skogsstyrelsens förslag ingen anledning att altitud-/latituds-begränsningsregeln i kärvare lägen från 1993 för contortatall skall finnas kvar, ej heller att förbjuda främmande trädslag där inhemska inte är tillräckligt hårdiga. I kärva lägen och höjdlägen ger contortan, på lämplig mark, bättre överlevnad än tall och avsevärt högre tillväxt än både tall och gran.
- Skogsindustrierna stödjer utredningens förslag att inte tillåta främmande trädslag ovan fjällnäragränsen.

- Skogsindustrierna stödjer förslaget att ta bort förbudet att använda contorta på marker med högre ståndortsindex än T24 och G24. Skogsindustrierna ser med tillfredsställelse att Skogsstyrelsen bedömer att skogsbrukarna själva har kompetens att bedöma var olika trädslag är lämpliga att föryngra men ser självfallet ändå positivt på att Skogsstyrelsen ger allmänna råd om var contortan bör och kan skogsodlas.
- Skogsindustrierna bedömer det som onödig byråkrati att införa ett specifikt kontrollprogram för främmande trädslag. Skogsägaren har ett eget intresse att följa upp och det efter redan utvecklade rutiner. De större skogsägarna besöker regelmässigt föryngringar (återväxttaxering), röjningsskog (taxering av röjningsbehov) och ungskog (ungskogstaxering) och får även rapporter från jägare och andra om det uppkommer skador.
- Skogsindustrierna bedömer att det finns tillräckligt med kunskap och erfarenheter från odling av några främmande trädslag (contortatall , hybridlärk, sitkagran, hybridasp, poppel) att en odling på en större årlig areal än 15 000 hektar borde kunna tillåtas. Skogsindustrierna föreslår att den dubbla arealen, 30 000 ha/år, bör tillåtas.
- Skogsindustrierna motsätter sig regleringar som ger marginell effekt, eller inte önskad effekt, och ändå kräver uppföljningar och byråkrati. Vi anser att reglering av högsta areal som får skogsodlas med främmande trädslag inom en brukningsenhet är en sådan regel. Det är ofta specifika ägare som vill satsa på främmande trädslag och i ett landskap med många ägare kan en satsning hos få ägare begränsas trots att landskapet i sig inte tillförs stora arealer främmande trädslag. Om det skulle vara en ökad risk med vissa trädslag tar ju markägaren risken som väljer att använda dessa trädslag på för, honom/henne, stora arealer. Skogsindustrierna bedömer att Skogsstyrelsen däremot bör kunna arbeta med rådgivning om man bedömer att en enskild skogsägare tar för stora risker.
- Skogsindustrierna stödjer förslaget om att sparandet av trädsamlingar och äldre träd vid avverkning ska omfatta alla främmande trädslag inte bara contortatall.
- Vad gäller samråd med och hänsyn till rennäringen så sker redan idag ett omfattande samråd som börjar fungera bra. Skogsindustrierna bedömer att ett utökat regelverk mer försvårar än förenklar samrådsförfarandet och möjligheterna att komma överens.

Begreppet invasivt trädslag

Skogsindustrierna stödjer Skogsstyrelsens beslut att inte klassa contortatall som invasiv art.

Vi ställer oss mycket frågande till Naturvårdsverkets beslut att klassa trädslaget som invasivt. Naturvårdsverket hänvisar till den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av skogsbruk med contortatall som gjordes 1999 samt socioekonomiska faktorer (rennäring, kulturmiljö, landskapsbild och friluftsliv). Skogsindustrierna vill uttrycka förundran över Naturvårdsverkets beslut då vi bedömer att beslutet saknar vetenskaplig grund. Ur spridningssynpunkt visar både de studier som gjorts och erfarenheterna från 50 års storskalig odling i norra och mellersta Sverige, att contortatallen ger uppkomst till sparsamt med naturlig förnygring men inte alls så att den kan konkurrera ut våra inhemska trädslag. Detta redovisas också i MKB:n.

Att Naturvårdsverket sedan menar att olika gruppers negativa inställning till contorta kan ligga till grund för att kalla trädslaget för invasivt är än mer förvånande. Med den argumentationen skulle samtliga främmande trädslag kunna betraktas som invasiva. Skogsindustrierna önskar att Skogsstyrelsen analyserar den skriftliga bedömningen och beslutet från Naturvårdsverket och samtidigt ber Naturvårdsverket redovisa den vetenskapliga grund beslutet är fattat på. Frågan är principiellt mycket viktig.

Linda Eriksson
Skogsindustrierna

Mårten Larsson
Skogsindustrierna